

7/5304

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

Sayı : B.02.0.005/2316

Konu : Soru Önergesi

28/11/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

**İlgi : a) 19.11.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-96-20/4565 sayılı yazınız.
b) 28.11.2008 tarih ve B.02.1.DPB.0.10.00.00/22027 sayılı yazı.**

İlgi (a) yazınız gereği Kütahya Milletvekili Alim IŞIK' ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği Sayın Başbakanımızın kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettiği 7/5304 esas no'lu Soru Önergesine Bakanlığımıza bağlı kuruluş olan Devlet Personel Başkanlığı'nın ilgi (b) cevabi yazısı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Devlet Bakanı

EK: İlgi (b) yazı (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Devlet Personel Başkanlığı

Sayı :B.02.1.DPB.0.10.00.00 22027
Konu : Soru Önergesi

İVEDİ

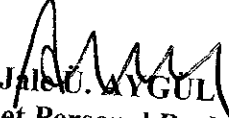
2011/01/28

28 /11/2008

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Murat BAŞESGİOĞLU)

İlgi: Makamlarınızın 20/11/2008 tarihli ve B.02.0.005/2265 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın Alim IŞIK'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın Makamlarınızın koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını uygun gördüğü, 7/5304 esas no'lu Yazılı Soru Önergesine verilecek cevaba esas olmak üzere hazırlanan bilgiler ekte takdim edilmiştir.
Bilgilerinize arz ederim.

Jale U. AYGUL
Devlet Personel Başkanı

EK :

Soru Önergesi cevabı (3 sayfa)

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİM IŞIK'IN 7/5304 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE CEVABIMIZ**

Ülkemizde çok sayıda vatandaşımızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesi gereğince sözleşmeli personel ya da aynı Kanunun 4/C maddesi kapsamında geçici personel olarak görev yaptığından, bu statülerde çalışan personelin önemli sıkıntılarının olduğunun basında, medyada ya da TBMM genel kurulunda sık sık dile getirildiğinden, sözleşmeli personelin eş durumu mazereti sebebiyle naklinin yapılmaması, geçici personelin de çalışmadığı dönemde ücret alamaması ve çalıştığı dönemlerde ise aynı işte çalışan diğer memurlara göre daha düşük ücret almasının değişik mağduriyetlere yol açtığından bahisle, tevcih edilen sorular ve cevapları aşağıda sunulmuştur.

Soru 1: 4/B statüsünde çalışan personelin eş durumundan dolayı tayin taleplerinin kabul edilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

Soru 2: Eşlerin ayrı yerlerde çalışması nedeniyle ortaya çıkan aile parçalanması, dağılması vb. gibi birçok sosyal yaranın sarılması nasıl sağlanabilecektir? Bu nedenle ortaya çıkan aile bağı zayıflamasının ülkemize ne katkısı olacaktır?

Cevap 1-2: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 4 üncü maddesinde kamu hizmetlerinin memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle görüleceği hüküm altına alınmıştır. Mezkur 4 üncü maddenin (B) fıkrasındaki **"Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallerde münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, kurumun teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulunca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir. (36 ncı maddenin II - Teknik Hizmetler Sınıfında belirtilen görevlerde yukarıdaki fıkra uyarınca çalıştırılanlar için, işin geçici şartı aranmaz.)**

Ancak, yabancı uyrukluların; tarihi belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların; Millî Eğitim Bakanlığında norm kadro sonucu ortaya çıkan öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmen istihdamıyla kapatılamaması hallerinde öğretmenlerin; dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatlarını, (...) kadrolu istihdamın mümkün olmadığı hallerde tabip veya uzman tabiplerin; Adli Tıp Müessesesi uzmanlarının; Devlet Konservatuvarları sanatçı öğretim üyelerinin; İstanbul Belediyesi Konservatuvarı sanatçıların; bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve dış kuruluşlarda belirli bazı hizmetlerde çalıştırılacak personelin de zorunlu hallerde sözleşme ile istihdamları caizdir.

Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullanılacak izinler ve bu hususlara ilişkin esas ve usuller Bakanlar Kurulunca **kararlaştırılır.**" hükmüyle sözleşmeli personelin istihdam esasları tespit edilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları, hizmet icapları, bütçe imkanları, açıktan ve naklen atama kontenjanları çerçevesinde kurumsal insangücü planlamalarını yaparak yürütülecek kamu hizmetinin hangi statüdeki personel eliyle gördürüleceğine karar vermekte ve o personelin istihdamı yoluna gitmektedir.

Yukarıda işaret edildiği veçhile, sözleşmeli personel, kurumlara tahsis edilen pozisyonlarda kendileriyle yıllık olarak yapılan sözleşmeyle istihdam edilmekte ve bu

personelin istihdamında, mezkur Kanun hükmü ile 06/06/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar”a göre işlem tesis edilmektedir.

Diğer taraftan, kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulunduğu konfederasyonlarla Kamu İşveren Kurulu arasındaki 2008 yılı toplu görüşmeleri, 15-29 Ağustos 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve taraflar, 29 Ağustos 2008 tarihli Toplu Görüşme Tutanağına ekli I sayılı Listede yer alan konfederasyon taleplerinin gerçekleştirilmesi, ekli II sayılı Listede yer alan konfederasyon talepleri üzerinde gerekli çalışmaların sürdürülmesi, ekli III sayılı Listede yer alan konfederasyon talepleri üzerinde de temennilerin belirtilmesi hususunda mutabakat sağlamışlardır.

Bahse konu Tutanağa ekli I sayılı Listede yer alan ve Kamu İşveren Kurulunca gerçekleştirilmesi benimsenen Konfederasyon taleplerinden biri de “İlgili Bakanlıkların ve kurumların görüşleri alınmak suretiyle 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi ile 4924 sayılı Kanun kapsamında çalışan personele;

a) Kurumun hizmet gerekleri, aynı unvanlı pozisyon durumu ve ilgi personelin nitelikleri dikkate alınarak eş durumu nedeniyle yer değiştirme hakkı verilmesi,

b) Askerlik dönüşü göreve başlayabilme ve en az 1 yıl çalışmış olmaları kaydıyla karşılıklı yer değiştirme hakkının verilmesi,

hususunda düzenleme yapılması”dır.

Söz konusu talep çerçevesinde, askerlik sebebiyle sözleşmesi feshedilen personelin, askerlik sonrasında tekrar görevine dönebilmesine ve şartları uygun olan personelin karşılıklı yer değiştirmelerine (becayış) imkan tanıyacak şekilde mezkur Esaslarda değişiklik yapılmasına matuf Bakanlar Kurulu Karar taslağı tertiplenmiş ve görüşü alınmak üzere 15/10/2008 tarihli ve B.02.1.DPB.0.10.101.01/16714 sayılı yazı ile Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Soru 3: 4/C statüsünde çalışan personelin çalışmadıkları dönemde işsizlik fonundan desteklenerek sosyal güvencelerinin devam ettirilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

Soru 4: “Eşit işe eşit ücret” felsefesi kapsamında 4/C statülü personelin özlük haklarının iyileştirilmesi ne zaman sağlanacaktır?

Soru 5: Hükümetinizin 2009 yılı programında sözleşmeli ve geçici personele ilişkin hangi iyileştirmeler yer almaktadır?

Cevap 3-4-5: Bilindiği üzere, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı “Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun”un 22 nci maddesinde, “Özelleştirme programına alınan kuruluşlarda (iştirakler hariç) ilgili kuruluş veya İdare tarafından istihdam fazlası personel belirlenmesi ya da bu kuruluşların kısmen veya tamamen satışı nedeniyle kamu tüzel kişiliğinin sona ermesi, devredilmesi, küçültülmesi, faaliyetlerinin durdurulması, kapatılması, tasfiye edilmesi halinde; bu kuruluşlarda programa alınma tarihi itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi olarak veya sözleşmeli statüde çalışmakta olanlar ile iş kanunlarına tâbi olarak görev yapmakla birlikte toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanmayan genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul başkanı, daire başkanı, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürü, müfettiş ve müfettiş yardımcısı, müşavir ve başuzman unvanlı kadrolara atanmak suretiyle görev yapan personel, kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere...” hükmüne yer verilerek özelleştirme işlemleri neticesinde hangi personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkının bulunduğu açıkça tanımlanmış bulunmaktadır. Diğer taraftan, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda hizmet akdine dayalı olarak çalışan personelden özelleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalabilecek olanlara mali ve sosyal haklar sağlanması amacıyla mezkur Kanunun “İş Kaybı Tazminatı Ödenmesi ve Diğer Hizmetlerin Verilmesi” başlıklı 21 inci maddesinde, özelleştirme işlemleri sonucunda istihdam fazlası

personel konumuna gelenlerden diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı bulunmayanlara verilecek mali ve sosyal haklar teferruatlı biçimde tarif edilmiştir.

Buna göre, mezkur Kanunla, özelleştirme programına alınan kuruluşlarda çalışan personelin **bir kısmına diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı tanınırken bir kısmına da nakil hakkı verilmeyip mali ve sosyal haklar tanınması** öngörülmüştür.

Bilahare, 03/05/2004 tarihli ve 2004/7898 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, "Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan ve Bilahare İşsiz Kalacak Olan İşçilerin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esaslar" yürürlüğe konulmak suretiyle, özelleştirme işlemleri sonucunda işsiz kalanlara temin edilen mali ve sosyal haklar yanında, bu personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına "geçici personel" statüsünde nakledilebilmesi imkanı getirilmiştir.

Dolayısıyla, **özelleştirme işlemleri neticesinde işsiz kalanların "geçici personel" statüsünde istihdamı, zorunlu bir istihdam şekli olmayıp, özelleştirme işlemleri neticesinde işsiz kalanlara tanınan mali ve sosyal haklar yanında ilave bir imkan mahiyetindedir. Atama işlemi tamamen ilgililerin isteği üzerine yapılmaktadır.** Bu statüdeki personel, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetlerde, Bakanlar Kurulunca belirlenen görev, ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılmakta ve işçi sayılmamaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasında **"Geçici Personel", "Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir."** şeklinde tanımlanmıştır. Bahis konusu hüküm mucibince, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek geçici personelin, istihdamı, çalışma şartları ve ücretleri konusunda her yıl Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayalı olarak Bakanlar Kurulu Kararı istihsalı gerekmektedir. Bu mahiyette istihsal edilen Bakanlar Kurulu Kararıyla geçici personelin çalışma süresi mezkur Kanunun "1 yıldan az süreli" hükmüne uygun olarak belirlenmektedir. Geçici personelin ücreti ise, ülkenin genel ekonomik politikası ve mali disiplin prensibi çerçevesinde yine Bakanlar Kurulunca tespit edilmektedir.

Bahse konu işçi personelden, özelleştirme uygulamalarına bağlı olarak işini kaybedenlerin herhangi bir hak kaybı bulunmamasına ve hiçbir kanuni zorunluluk da olmamasına rağmen, sosyal Devlet anlayışının gereği olarak, 59 uncu Hükümet döneminde, mezkur uygulama ile 01/01/1992 tarihinden bugüne kadar özelleştirme uygulamaları sebebiyle işini kaybeden bahse konu kişilerin, en azından emeklilik haklarını elde edinceye kadar kamuda istihdamları amaçlanarak kendilerine ilave bir hak tanınmış olup, bu çerçevede yükseköğrenim mezunlarına 19.000, lise ve dengi okul mezunlarına 17.000, ilköğretim (ilkokul mezunu ve okuryazar dahil) mezunlarına da 15.000 gösterge rakamının memur maaş katsayısı ile çarpımından elde edilecek tutar, brüt tavan aylık ücret olarak tespit edilmiştir. Söz konusu brüt aylık tavan ücretler, bütçe imkanları ile uygulanmakta olan ekonomik istikrar programları dikkate alınarak belirlenmiş olup, ücretlerdeki artışlar, memur maaş katsayısına endekslediğinden, memur maaşlarındaki artışa paralel olarak geçici personel brüt ücretleri de artmaktadır.

Sonuç olarak, sözleşmeli personel ve geçici personel statüleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda sayılan dört istihdam türünden ikisini ifade etmektedir. Mezkur statülerde istihdam edilen personelin, sosyal hakları, çalışma şartları ve süreleri ile aylıkları, ekonomik kalkınma programı ve bütçe imkanları çerçevesinde tespit edilmektedir. Söz konusu personele özel bir kanun çalışması mevcut bulunmayıp, ülkemizin refah seviyesindeki artışa paralel olarak bütün çalışanların sosyal ve özlük haklarında iyileşme olacaktır. Diğer taraftan, geçici personelin çalışmadıkları dönemlerde işsizlik fonundan desteklenerek sosyal güvencelerinin devam ettirilmesine ilişkin olarak Devlet Personel Başkanlığı tarafından yürütülen bir çalışma bulunmamaktadır.